

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/118/2013
Identifikačné číslo spisu:	6109219177
Dátum vydania rozhodnutia:	21.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Belková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6109219177.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov 1/ D., rod. L. bývajúcej v Q., 2/ J., bývajúceho v Q., 3/ O. rod. P., bývajúcej pod X., 4/ R. rod. L. bývajúcej v Q., proti odporcovi L., bývajúcemu v Q., zastúpeného JUDr. Jozefom Veselým, advokátom so sídlom Mierová 1, Veľký Krtíš, o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20 C 162/2009, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. septembra 2012 sp. zn. 17 Co 131/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Navrhovateľom 1-4 rade náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Navrhovatelia sa podaným žalobným návrhom z 22. septembra 2009 na Okresnom súde v Banskej Bystrici domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam evidovaným Katastrálnym úradom v P., Správa katastra P., obec Q., Katastrálne územie Q. na LV č. XX číselne špecifikovaných v návrhu ako pozemky registra „C“ a rodinného domu popisného čísla X postaveného na parc. C-KN XXX/X, s tým, že nehnuteľnosti navrhli prikázať do ich podielového spoluvlastníctva. Zmeneným návrhom z 15. decembra 2011 žiadali predmetné nehnuteľnosti prikázať do výlučného vlastníctva navrhovateľke v rade 1/, s tým, aby jej bola uložená povinnosť vyplatiť odporcovi z titulu spoluvlastníckeho podielu sumu 11 412,33 Eur. Navrhovatelia v rade 2-4 náhradu za svoj spoluvlastnícky podiel nežiadali.

Okresný súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 19. januára 2012 č.k. 20 C 162/2009-293 zrušil podielové spoluvlastníctvo navrhovateľov 1-4 rade a odporcu k nehnuteľnostiam opísaným v žalobnom návrhu a zároveň tieto nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva navrhovateľke 1/ rade, ktorej uložil povinnosť vyplatiť odporcovi náhradu za jeho spoluvlastnícky podiel v sume 11 412,33 Eur v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Zároveň rozhodol, že navrhovatelia 2/, 3/ a 4/ rade sa náhrady za spoluvlastnícky podiel vzdali. Odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľom 1-4 rade trovy konania v sume

684,50 Eur a náhradu trov štátu v sume 791,83 Eur na účet Okresného súdu Banská Bystrica.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 12. septembra 2012 sp. zn. 17 Co 131/2012 odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým okresný súd zrušil podielové spoluvlastníctvo navrhovateľov 1-4 rade a odporcu k domu súp. č. X na parcele C-KN č. XXX/X, parcele C-KN č. XXX - záhrady o výmere 198 m², C-KN č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 276 m², C-KN č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 125 m², vedené na liste vlastníctva č. XX, pre obec a katastrálne územie Q. a nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva navrhovateľky 1/ rade, ktorej uložil povinnosť zaplatiť odporcovi titulom náhrady za spoluvlastnícky podiel sumu 11 412,33 Eur v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia, vo výroku o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľom 1-4 rade trovy konania vo výške 684,50 Eur a vo výroku povinnosti odporcu zaplatiť trovy štátu 791,83 Eur na účet Okresného súdu Banská Bystrica, potvrdil. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým rozhodol, že navrhovatelia 2-4 rade sa vzdali náhrady za spoluvlastnícky podiel zmenil tak, že navrhovateľka 1/ nie je povinná poskytnúť navrhovateľom 2-4 rade náhradu za spoluvlastnícky podiel. Navrhovateľom 1 - 4 rade trovy odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení pokiaľ sa týkalo potvrdzujúceho výroku uviedol, že dospel k rovnakému názoru ako okresný súd, že v danej veci neprichádza do úvahy reálna deľba rodinného domu. Vertikálne rozdelenie rodinného domu neprichádza do úvahy a zo stavebného hľadiska je prípustné rozdelenie nehnuteľnosti len v horizontálnej rovine, ktoré však je spojené s nákladmi na vykonanie stavebných úprav a zriadením vecného bremena, na ktorých sa navrhovatelia odmietli podieľať. Vyporiadanie spoluvlastníctva rozdelením veci nezodpovedá ani účelnému využitiu nehnuteľnosti vzhľadom na dôvody, ktoré navrhovateľov viedli k podaniu návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva na súd, pretože rozdelenie nehnuteľnosti nerieši konflikt medzi navrhovateľmi a odporcom, naviac rozdelenie nehnuteľnosti s vybudovaním spoločných častí si vyžaduje spoločnú starostlivosť o údržbu, čo je podmienené bezkonfliktnou komunikáciou a dohodou podielových spoluvlastníkov, ktorú vzhľadom na úroveň narušenia vzájomných vzťahov nemožno v danom prípade predpokladať. Pre uvedené nebol dôvod nariadiť ďalšie znalecké dokazovanie za účelom zistenia nákladov reálnej deľby, ktorá ako spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva neumožňuje účelné využitie nehnuteľnosti v situácii, keď ani odporca presvedčivo nezdôvodnil jej opodstatnenosť. Konštatoval, že procesný postup, ktorého sa odporca dožadoval nebol dôvodný, pretože by viedol iba k neúčelnému navyšovaniu trov konania. Krajský súd dospel k názoru, že opodstatnené je vyporiadať podielové spoluvlastníctvo v danej veci spôsobom ako to žiadali navrhovatelia zmeneným návrhom, prikázať nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva navrhovateľky 1/, za primeranú náhradu odporcovi v sume zodpovedajúcej jeho spoluvlastníckemu podielu. Poukázal na to, že navrhovateľka vlastní najväčší podiel na vyporiadavaných nehnuteľnostiach a to 1-ice, odporca je vlastníkom podielu 9/48-ín a navrhovatelia 2/, 3/, a 4/ rade každý po 5/48-ín. Navrhovateľka nadobudla nehnuteľnosti spoločne so svojím manželom počas života a od uvedeného času nehnuteľnosti užíva, finančne sa podieľa na ich zveľaďovaní, údržbe a opravách. V súčasnej dobe vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav nemá inú možnosť bývania ako v rodinnom dome, ktorý je predmetom vyporiadania. Pokiaľ odporca spochybňoval prikázanie nehnuteľností do výlučného vlastníctva navrhovateľke 1/ a uvádzal, že on do nehnuteľnosti investoval značné finančné prostriedky, krajský súd uviedol, že účel týchto investícií realizovaných odporcom je sporný. Pokiaľ aj v konaní predložil doklady o zakúpenom stavebnom materiáli, tieto ešte nepreukazujú skutočný účel, na ktorý bol odporcom zakúpený materiál použitý a ani nie je možné z týchto dokladov zistiť, či materiál skutočne slúžil na opravu alebo údržbu rodinného domu, prípadne ktorej jeho časti. Z dokladov predložených odporcom vyplýva, že tieto sa týkajú časového obdobia rokov 2006-2009, kedy špecifikované nehnuteľnosti boli v spoluvlastníctve navrhovateľov 1-4 rade a odporcu. Navrhovatelia nesúhlasili s investíciami a opravami odporcu, odporca bol menšinový spoluvlastník a súhlas ostatných spoluvlastníkov nežiadal. Ak navrhovatelia popreli opodstatnenosť a účelnosť prezentovaných nákladov, potom je zrejmé, že odporca nepreukázal, že sa finančne podieľal na údržbe a opravách rodinného domu ako celku. Zrejme investoval do ním užíwanej časti nehnuteľnosti. Z hľadiska spôsobu vyporiadania na strane odporcu existujú priaznivejšie predpoklady vyriešenia vlastnej bytovej otázky ako na strane navrhovateľky 1/. Krajský súd ďalej konštatoval, že odporca v konaní nepreukázal, že jeho spolužitie s navrhovateľkou 1/ v rodinnom dome bolo bezkonfliktné, lebo vykonané dôkazy svedčia pre opačný záver. Krajský súd nepovažoval za dôvodnú odvoláciu námietku odporcu ohľadne aktuálnosti znaleckého posudku v súvislosti so

všeobecnou hodnotou nehnuteľnosti. Poukázal na znalecký posudok znalca Ing. S. č. X/XXXX z 21. januára 2007, keď odporca proti všeobecnej hodnote vyporiadavaných nehnuteľností nenamietal. V súčasnej dobe námietku odporcu považoval krajský súd za účelovú, pretože neodôvodnene spochybňuje správny záver súdu prvého stupňa.

Krajský súd rozhodol, že navrhovatelia 2/, 3/ a 4/ sa vzdali náhrady za spoluvlastnícky podiel a preto poukázal na znenie ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nie je povinnosťou súdu vždy rozhodnúť o priznaní náhrady za spoluvlastnícky podiel tým spoluvlastníkom, ktorým nehnuteľnosť nebola prikázaná do vlastníctva. V danej veci navrhovatelia 2/, 3/ a 4/ prejavili vôľu, aby nehnuteľnosti, ktorých vyporiadanie je predmetom konania boli prikázané navrhovateľke 1/ do výlučného vlastníctva, bez náhrady ich spoluvlastníckeho podielu. Odvolací súd v uvedenom rozsahu rozhodol tak, že neuložil navrhovateľke 1/ povinnosť poskytnúť navrhovateľom 2/, 3/ a 4/ náhradu za ich spoluvlastnícky podiel.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadol odporca dovolaním, v ktorom žiadal zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodosť § 241 ods. 2 O.s.p., že a/ v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 O.s.p., b/ že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pričom v tejto súvislosti vytýkal odvolaciemu súdu nedostatok jasného a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odvolací súd namiesto zrušenia prvostupňového rozsudku a vrátenia veci súdu prvého stupňa z dôvodov nedostatočného, neúplného odôvodnenia, tento potvrdil, a nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nahradil svojim vlastným odôvodnením.

Navrhovatelia v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že okresný súd a krajský súd predložené dôkazy zodpovedne zhodnotili a existujúci stav posúdili reálne a správne, keď ich návrhu vyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania - odporca (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom v súlade s § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie odporcu nie je prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p.

Dovoláním odporcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie odporcu nie je podľa ustanovenia § 238 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť

prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ až d/ O.s.p. odporca nenamietal a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd. Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolací súd dospel tiež k záveru, že v preskúmvanej veci nedošlo ani k vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Nie je opodstatnená námietka odporcu, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu, lebo toto rozhodnutie vyhovuje požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods. 2 v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré vysvetlil zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom konania, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo na otázky zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva účastníkov konania k predmetným nehnuteľnostiam. V odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu bola daná odpoveď aj na námietky odporcu ohľadne opodstatnenosti prikázania predmetných nehnuteľností do výlučného vlastníctva navrhovateľky 1/ za primeranú náhradu odporcovi v sume zodpovedajúcej jeho spoluvlastníckemu podielu, ako aj námietky ohľadne všeobecnej hodnoty nehnuteľností a investícií odporcu do vyporiadavanej nehnuteľnosti. Okolnosť, že tieto odpovede odporcu neuspokojujú, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek odporcu.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa.

Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závažnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa odporcovi znemožnila realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne

ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmatečnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia odporcu boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), odporcom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dovolanie odporcu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Ďalšie námietky dovolateľa, pokiaľ ide o ustanovenie § 237 O.s.p. dovolací súd považoval za právne bezvýznamné.

V dovolacom konaní úspešným navrhovateľom 1/- až 4/ rade, ktorým vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.), najvyšší súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.